

EGY IDEGEN VÁROSBAN

Holló Péter és a felesége egymás mellett ültek az autóbuszban. Három éve voltak házasok.

– Emlékszel, azt képzeltük, milyen jó lesz, ha majd ilyen domboldalak között fog kanyarogni az út, mi kinézünk az ablakon, és élvezzük.

– Igen – mondta Holló. Éppen kinézett az ablakon. Közeledtek a városhoz.

– Azt képzeltük, mindent élvezni fogunk – folytatta Edit.

A férfi az ablakhoz nyomta a homlokát. Melege volt. Nézte a dombtetőkön húzódó hűvös erdőket.

– Nem tudom, mit fogunk kezdeni ezzel a három nappal. Igazán nem kívántam.

– Én egyelőre élvezem – mondta a férfi. Fejével ott maradt az üvegen, nézett kifelé. – Eltekintve a melegtől – tette hozzá.

A többiek nem beszéltek. Három órája voltak úton, ami ugyan nem sok, de szeptember közepére most mindent újra elárasztott a meleg, a forró por ömlött befele a padlózat repedésein, s az utasok kókadtan várták azt a pillanatot, amikor kiléphetnek a levegőre.

Az autóbusz elhaladt egy benzinkút mellett, aztán alacsony házsor között futott tovább egészen a város központjáig. Ott a kocsi bekanyarodott egy oszlopos, nagyobb épület elé, és megállt.

A filharmonikusok titkára, aki az úton a sofőr mellett ült, elsőnek lépett ki.

– Maradjanak a kocsi mellett – szólt vissza az ajtóból.

A zenekar tagjai a forró bádog alól ellágyultan léptek le a járdára. Kiábrándító találkozás volt. Délután három óra után lehetett, s ahol a nap nem sütött, ott a falak ontották magukból a meleget. Holló is kiszállt. A szemközi oldalon megpillantott egy dohányboltot, nyilvános telefont, átment, és a könyvből kikeresett magának egy számot, aztán visszasétált az autóbusz mellé. Rágyújtott.

Felesége az ablak mögül nézte, ő nem szállt ki.

Hollóhoz odalépett egy brácsás, és megszólította.

– Unni fogja magát – mondta.

– Van itt egy barátom, azzal leszek.

Holló csak elkísérte a feleségét, aki a filharmonikusokkal jött két estére vendégszerezni. Szabadságon volt, és azt gondolta, ha magukkal viszik, miért ne jönne el. Nem járt még ebben a városban.

– Ha ilyen meleg lesz, ingben fogunk játszani – mondta a brácsás. – Ismerem már ezeket a termeket. Melegek és bűdösek. Petróleummal kenik a padlót.

– Biztos egyébre is használják – mondta Holló. Közben látta, hogy a felesége az üvegen keresztül őt figyeli.

– Egy fagylaltot hozhattál volna – mondta Edit, amikor Holló visszaült melléje.

– Azt mondták, maradjunk a kocsi mellett.

– Persze.

A titkár visszatért egy másik férfival. Beültek, és a kocsi elindult. Egy erdészeti iskola előtt álltak meg, azon az úton, amerről érkeztek.

– Ez egy internátus – mondta a titkár, amikor mindenki kiszállt. – A személyzet illedelmes gyermekekhez van szokva. – Úgy

hangzott, mintha egy üzenetet adna át. A férfi, aki vele jött, bólintott, aztán előrementek, hogy készítsék elő a szállást.

– Hallod? – mondta csalódottan Edit. – Egy internátus.

– Nagyon jól hallottam – mondta elég derűsen Holló.

Az épületig egy fiatal fenyőcskékkel szegélyezett úton mentek. Körülöttük a fű le volt kaszálva. Holló arra gondolt, hogy itt éjszaka jó levegő lehet. Eléggé a városon kívül voltak már. Az előcsarnokban petróleumszag volt. Itt kellett várniuk, amíg megmutatják a szobákat.

Amíg várahoztak, Holló érezte, rá kell néznie a feleségére. Olyan arca volt, mintha rosszul vásárolt volna. A férfi ismerte már. De nem tudott szólni hozzá. Közben előjött egy magas, bajuszos férfi.

– Hányan vannak? – kérdezte, és elindult előre a lépcső felé. Nem is nézte meg őket.

– Negyvenketten – mondta a titkár, aki nyomban utánasiert a másik férfival. Aztán, miután észébe juthatott Holló, aki csak a feleségét kísérté el, sietve hozzátette: – Negyvenhárman.

– Nem mindegy – mondta a bajuszos. – Háromágyas szobáink vannak, tudnom kell, hányat nyitok.

Edit odament a titkárhoz, és kérte, hogy őt tegyék külön a férjével, hogy legyenek egyedül.

Mikor mindenkit elosztottak, a bajuszos megmutatta a Hollóék szobáját. Ebben is három ágy volt.

– A nászutasok – mondta, és az egyik ágyról lehúzta a lepedőt.

Letették a csomagokat. Edit leült az ágy szélére, és maga elé nézett. Fáradtnak látszott.

Holló kigombolta az ingét, s odament a nyitott ablakhoz. Lenn az udvaron egy vezetékből csorgott a víz. Feljebb, a hosszú kert végében már ott volt az erdő. Aztán kinyitotta az utazótáskáját, és odatett mindent az üresen maradt ágyra. Vette a törülközőjét és a szappant, elindult a folyosón, hogy megkeresse a mosdót.

Bentről a bajszos hangja hallatszott, amint magyarul valakinek:

– Aztán nekem nem összerondítani a vécét.

Kijövet a brácsásba ütközött.

– Hallotta, mit mondott, hogy mit ne csináljunk a vécével?

– Ez egy internátus – mosolyodott el Holló. – Ügyelnek a tisztaságra.

– Mégis.

Edit még mindig az ágya szélén ült, amikor Holló belépett.

– Dőlj le – szólt hozzá. – Még csak négy óra.

Edit felnézett.

– Mondd, ez mind ilyen kiszállásokból fog állni?

– Ez az első.

– Akkor is. Nem fogom bírni.

A férfi odaült mellé az ágyra. Vállára tette a kezét.

– Fáradt vagy, ennyi az egész.

– Nászutasoknak nézett.

Holló legyintett:

– Annak a brácsásnak is mondott most valamit. Úgy látszik, mindenkinek mond valamit. Megszokta a kamaszokat.

– Úgy nézünk ki, mint a nászutasok?

– Nem tudom, hogy nézünk ki – mondta Holló. – Ki kellene pihened magad.

Edit felállt, és kinézett az ablakon.

– Nem bírok most itt maradni. Be szeretnék menni a városba. Próbáljuk meg élvezni, ha már itt vagyunk.

– Menjünk.

Holló felvett egy tiszta inget az ágyról, és odament az ablakhoz. Mialatt öltözködött, lenézett az udvarra, ahol egyfolytában csorgott a vezeték. Kicsivel távolabb egy zöldes színű pocsolyába gyűlt a víz. Az erdő fölött lassan beborult.

– Élni akarom – ismételte meg Edit.

Lemenet beszóltak a portáshoz, hogy mondja meg, mivel lehet bejutni a városba. A portás azt ajánlotta, itt mindjárt a sarkon üljenek fel az autóbuszra. A bajuszos gondnok is ott ült egy kis asztalnál, evett.

– Én nem ajánlom – mondta. – Menjenek csak gyalog, szép idő van. Azt a kaput, ahol most ki fognak menni, tíz órakor bezárjuk, de be lehet jönni az udvar felől. Az ajtó előtt keresztben szokott feküdni a kutya. Jobb átlépni, nem szereti, ha belerúgnak.

– Maga minek néz minket? – fordult vissza Edit.

– Csak mondtam.

– Én a maga helyében a kutyának mondanék valamit.

Holló elvonta onnan.

– Nem kell... – mondta.

Az autóbuszt már többen várták. Holló el akart menni a megálló előtt, de Edit vissza húzta.

– Csak nem fogadunk szót neki?

Amikor a busz beállt a járda mellé, Edit hamar felszállt. Holló még szívott kettőt a cigarettájából, amíg mindenki fellépett a lépcsőre. A végén ő is odafurakodott a feleségéhez, és a vállára tette a kezét.

– Kapsz egy fagyaltot – mondta.
Edit az előtte levő utas hátát nézte.

– Nem utazgattunk idejében. Az elején, amíg igazán élveztük volna.

Holló egy kicsit megszorította, de nem nézett rá. Az ablakon nézett kifelé, az alacsony poros házakra.

– Nem ügyeltünk eléggé magunkra – mondta Edit.

Holló a kicsi utcákba is benézett, mikor egy-egy sarkon az autóbusz megállt. Az udvarok mögött tornácos házakat látott. A lugasok széles levelein vastagon ült a por.

– Itt van most ez a fagyalt is.

– A fagyalttal mi van?

– Mire való! Hagyjuk.

Holló még mindig kinézett. Az utca lejtett egy kicsit a főtér felé. Erre még emlékezett, mikor érkeztek. Amikor az autóbusz megállt, leszálltak. Nem is tér volt, inkább egy kiszélesedett utca. Középen szikkadt virágágyások között egy szökőkút fröcskölt kókadtan. A cukrászda üres volt. Amikor beléptek, a két pincérlányka felállt. Az egyik odajött és megkérdezte, mit akarnak. Holló egy fagyaltot és egy kávét kért.

– Nincs fagyaltunk – mondta a leány. – Rossz a gép.

– Hozzon csak két kávét – mondta Edit.
– Kávét kérünk, nem fagyaltot.

– Mindent a szívedre veszel – mondta Holló.

A két pincérlányka a pult mögül nézte őket, látszott rajtuk, hogy idegenek.

Az asztaltól ki lehetett látni a térre. Alig ment el valaki a kirakat előtt, fülledt délután volt. Csak a szökőkút mellett, az alacsony árnyékban hűsölt egy kutya.

– Mit fogunk itt csinálni két napig? – kérdezte Edit.

– Valahova eljárunk majd sörözni. – Holló most megpillantotta az ajtó mellett a telefonkészüléket, és hirtelen felállt. Odament, egy ideig tárcsázott, várt, aztán visszaakasztotta a kagylót.

– Kurt Fialával akartam beszélni – mondta, amikor visszaült az asztalhoz. – Mondtam már neked, hogy fel fogom hívni. De nem jelentkezett.

– Mit akarsz vele?

– Ismerősöm. Itt van vagy két éve.

– Nem tudom, ki az – mondta Edit. Annyi barátod van. Ezt hol szedted fel?

– Pedig mondtam. Egy kirándulásról ismerem.

– Te tudod.

Miután egy darabig ültek s bámultak kifelé az üres térre, Holló odament a pulthoz, és kifizette a kávékat. Visszajövet megint megpróbálta a telefont, de nem jelentkezett senki.

– Nem akarom, hogy többet felhívd ezt a Kurtot – mondta Edit egy kis idő után.

– Azt majd meglátjuk. – Holló igyekezett derűs maradni.

– Azt akarom, hogy velem legyél, hogy élvezzük, hogy itt vagyunk.

Az utcákba beszorult a meleg. A szódavíz is, amit egy utcai árusnál ittak, langyos és kotlós volt. Az égbolt keleti felét lassan eltakarták a felhők, s ahogy a nap sütötte őket, sárga fényt vertek vissza a városra. Alig volt valami árnyék. Hollóék a kirakatokat nézték, s közben végigmentek egypár utcán. Később melegen szemerkélni kezdett az eső, s beálltak egy kapu oszlopai alá. Amikor aztán egy zápor valamivel hűvösebb levegőt hagyott maga után,

a falak közül előkerültek az emberek is, s ők az esti sétálókkal tértek vissza az oszlopos épület elé, ahol a társulat tagjainak gyülekezniük kellett. Holló azzal búcsúzott, hogy a hangverseny után egyenesen a kerthelyiségbe megy, ahol majd vacsorázni fognak. Edit meg-simogatta az arcát.

– Gondolkozz egy kicsit. Olyan rosszul érzem itt magam. Hagyj békét most annak a barátodnak.

– Meg akarom keresni – mondta Holló, és elindult.

Nem volt érzelmes ember, mindennek csak annyi fontosságot tulajdonított, amennyit indokoltnak látott. Azt éppen nem szerette, mikor úgy akarták érzelmessé tenni, hogy ezzel elveszítse őszinteségét. Bement az első helyiségbe, ahol nyilvános telefont látott, és megint feltárcsázta a Kurt Fiala számát. Sokáig állt kezében a kagylóval, és a telefon reménytelen csengését figyelte a vonal túlsó végén. Ez a Kurt Fiala nem tartozott a barátaik közé, de olyan ismerőse volt, akit valamennyire számon tartott. Most is már az autóbuszban ültek, mikor eszébe jutott, hogy ide helyezték ebbe a városba. Nagyon kevésszer találkoztak, ilyenkor leültek egy sör mellé, s mondtak egymásnak egypár szót arról, ami az utóbbi időben velük történt. Egy kiránduláson találkoztak legelőször, s akkor együtt söröztek egy helyen. Mikor később újra találkoztak, megint elmentek egy fél órára sörözni, s mindketten jól érezték magukat, mert látták a másikon, hogy nem szeret sokat beszélni. Ha Holló most valamivel jobban vágyott erre a találkozásra, mint amennyire az ember egy teljesen idegen városban este egy ismerőse után vágyik, az ezeknek a csendes és rövid sörözéseknek az

emléke miatt volt. Számon tartotta azokat a barátait és ismerőseit, akikkel ritkán találkozott.

„A nőjénél lehet” – gondolta, s továbbindult az utcákon. Benézett még valami kávézóba és egy vendéglőbe, ahol gondolta, hogy esetleg az idejét töltheti egy nővel. Közben elért az állomásra, azt is megnézte. Szeretett járkálni idegen városokban, még ha kicsik és porosak is voltak, s később még arra is vissza tudott emlékezni, hogy melyik utcában merről fúj a szél.

Még egy fél órája lehetett a hangverseny befejeztéig, amikor eszébe jutott, hogy elmehetne egészen a lakásáig. Egy telefonkönyvből kikereste a címet, és elindult vissza, az állomás felé, amerre mondták, hogy azt az utcát keresse. Az épület sarokház volt a főutcával. A földszinten mindjárt megpillantotta nevét a lakók névjegyzékén. A lépcsőház sötét és poros volt, megrekedt benne az ételszag, tele a kisváros unalmával. A második emeleten gyufát gyújtott. A fellobbanó fénynél meglátta az ajtón Kurt Fiala névjegyét és a zár körül egy pecsétet. Még egy gyufát gyújtott, megnézte a pecsétet, s még állt utána egy darabig a sötétben.

Becsengetett az első szomszédhoz. Elég késő volt már, pizsamában jöttek ki. Holló bocsánatot kért, aztán rámutatott a pecsétre.

– Mi van Fialával? Elköltözött?

– Fiala úr meghalt – mondta a szomszéd. Az ajtóban állt, és jól szemügyre vette Hollót.

– Vagy két-három hete. Elseje körül vagy még egy kicsit előbb.

– Meghalt – vette tudomásul Holló. – Mi történt vele?

– Valahol egy telepen volt. Úgy hozták haza.

Egy asszony is kijött. Bentről hallhatta már, hogy miről van szó.

– Elaludt. Ott kapták meg valahol elaludva. Azaz nem elaludt, hanem már meg volt halva. Nem volt mit kezdeni vele. Egyenesen a hullaházba vitték. De a holmija még bent van – mutatott a lepecsételt lakásajtó felé.

– Nahát – mondta Holló –, ne haragudjanak.

– Várjon egy kicsit – mondta az asszony.

– Azt mondták, ha valaki keresi, küldjük le a mérnökhöz, itt lakik a földszinten. Valami barátja vagy rokona?

– Csak meg szerettem volna látogatni.

– Mindenesetre menjünk le – mondta az asszony. – Együtt dolgoztak, ő intézte a temetést is, mindent – folytatta az asszony lefelé menet a lépcsőházban. – Itt maradt minden holmija. Beszélnie kell vele.

A mérnök alacsony, kopasz ember volt. Ő is pizsamában volt már, de amikor meghallotta, miről van szó, behívta Hollót.

– Ismeri a szüleit vagy valakijét? Ugyanis nem jött el senki a temetésre. Sőt, a holmija sem érdekelt senkit. Vagy nagyon öregek lehetnek, vagy valami egyéb miatt.

– Nem ismerem senkijét – mondta Holló.

– Azt hiszem, van egy húga. De az is lehet, hogy egy másik ismerősömnek van egy húga. Ez ugye nem sok.

– Egyébként – kezdte a mérnök – egy hónapja történt. Lefeküdt egy rönkre, egy malom mellett. Csak nagyon későre vették észre, hogy nem akar felkelni, már este. Agyvérzést állapítottak meg.

– Ahhoz elég fiatal volt – jegyezte meg Holló.

– Persze, maga, lehet, nem tud bizonyos dolgokat. Azon a kiszálláson nem voltam vele. Valószínűleg elindult egyet járni visszaindulásig. Mindig így tett. Ami a holmiját illeti, kellene vele valamit csinálni.

– Nem tudom, mit szóljak hozzá – mondta Holló. – Csak ismerősöm volt. Nem mondhatnám, hogy a barátom, mert ahhoz képest nagyon keveset találkoztunk. Két napig vagyok itten, gondoltam, meglátogatom. Nem ismerek senkit a városban.

– Le kellene üljön egy kicsit – mondta a mérnök. – Nem jött errefelé senki, nem is írtak. Nincs sok holmija. Gyakran voltam nála, mivel egy helyen dolgoztunk és egy házban is laktunk. Mindig arra számított, hogy elkerül innen. Nem vett magának semmit. Valamit azért tenni kellene, hogy az a kevés, az kerüljön el innen.

– Annyit megtehetek – mondta Holló, miután egy kicsit gondolkozott –, hogy ha van valami cím, valakijének a címe, akkor elküldjük azt a holmit. Azoknak a címére, akiket ez a dolog nem érdekel.

– Valami nővel járkált, de azt sem ismerem. Nem is láttam azóta. Szóltam volna neki, hogy a holmijával tenni kellene valamit. Amióta meghalt, mind várjuk, hogy jelentkezzen valaki.

– Jó – mondta Holló, és felállt. – Holnap majd eljövök. Ha azt gondolja, hogy valami közöm lehet az ügyhöz, eljövök.

– Nem tudom – kezdte a mérnök, és megállt. – Nem tudom, mennyiben akar részt venni ebben a dologban. Csak gondoltam, ha jól ismerte.

– Hát nem ismertem olyan jól. Csak egész délután mind kerestem telefonon, azért jöttem végül is ide. Így kerültem ide. Meg akartam inni vele egy sört. Egy kicsit furcsán érzem magam, hogy mind hívtam.

– Nem volt, akivel megbeszélhettem volna ezt a dolgot – mondta a mérnök. – Egyébként is szomorú dolog.

– Nem hogy szomorú – mondta Holló. – Most igazán nem érzek ilyesmit. Csak furcsa. Az idén egyébként elég sokan haltak meg. Nem zavarom tovább.

– Meddig marad?

– Megpróbálom elintézni a holmiját, ha már idejöttem. Holnap erre jövök, és meglátjuk, mit lehet kezdeni. Meg fogom kérni, hogy segítsen.

Holló lassan visszaindult a város felé. Nem érzett semmit abból, amit akár egy ismerős halálhírére is érezni szoktak, amit érzett, az egy fokkal élénkebb és bosszantóbb volt a kedvetlenségénél. Egyre hűvösebben érintették a halálesetek, s ami magát a halált illeti, felbőszíteni legfeljebb azok a körülmények tudták, amelyek között végbement. De Kurt Fiala végül is csak egy név volt, két sörözés emlékével, s talán színesen álmodozva aludt el egy malom mellett, egy farönkön, emiatt pedig inkább irigyelni lehet; ártatlansága pedig csupán annyival tisztább, amennyivel időben megelőzött egy tisztesebb elhalálozási kort. Holló enyhe bosszúságát az elmúlásnak az a természete okozta, hogy nem lesz egyidejűleg nyilvánvalóvá, és nem tűnik el egyszerre egy csomó minden, ami nem a legszükségesebb a halottra való emlékeztetés szempontjából. Pontosabban Kurt Fiala gazdátlan holmijára gondolt.

A zenekar tagjai a hangverseny után közös vacsorán vettek részt. Egy kerthelyiség fedett részében már összetolt asztaloknál ültek, amikor Holló rájuk talált. Idejött a közönségnek is egy jó része, hogy az esemény és a fülledt terem után megigyék valamit.

– Megtaláltad azt a barátodat, azt a Kurtot? – kérdezte Edit mosolyogva. Holló észrevehette, hogy megkérdezése hangosabban történt, mint amennyire ez közügy lehetett volna. Edit nagyon vidámnak látszott.

– Nem – mondta Holló. – Nem találtam meg. – Ahogy Edit arcát látta, nem is jött már hogy egyebet is mondjon. Nem tudta volna most kimondani, hogy meghalt.

– Van itt egy nagyon jó barátja – magyarázta Edit lelkesen a brácsásnak, aki vele szemben ült. – S most nem találja.

A brácsás mosolygott.

– Tudom – bólintott udvariasan. – Holló úr nekem is mondta, hogy nem unatkozhat, mert van itt egy barátja.

– Már délután óta keresi. Maga nem ismeri? Valami Kurtnak hívják.

– Nem – mondta a brácsás. – Legalábbis így névről.

– Igazán kár. Úgy várta, s akkor most nem találja. Magának nincs itt senkije? Biztos van.

– Nincs.

– Ó van, csak maga nem keresi. Pedig mit is tehet az ember, ha eljön egy ilyen városba, mint ez? Keresi a barátját.

– És esetleg nem találja – próbált társalogni a brácsás.

– Magának is kellene keresni valakit.

– Nem sok barátom van.

– Hát neki van. Ahogy kiteszük otthonról a lábunkat, mindjárt akad valaki, valami pityi-

palkó. – Edit felnevetett. – Ez mindig így van. Maga kivel beszél meg a nőit? Kivel issza le magát?

– A nőimet? Azt nem.

– Gondoltam is – mondta Edit. – Legalább a nőiről hallgat az ember.

Holló csak nézte, mi lesz. Nem jött hogy szóljon valamit is, bár látta, hogy most már mindjárt meg kell mondania. Kihozták eléje a fatányérost, és enni kezdett. Nem érezte az ízét. Nagyon nyugodt volt, csak éppen az ízét nem érezte.

– Azért eltelik így is az idő – sóhajtott Edit. – Ha nem is éppen valami jól.

– Mi kísértünk az állatkertbe – kezdte mesélni a brácsás. – Nem is hittem volna, hogy állatkertjük legyen. Kaptak egy nőstény-oroszlánt, de már úgy, hogy kicsinyei kellett legyenek. Nem gondoltam, hogy pont itt látok valódi oroszlánkölyköket.

– Van ott most öröm – mondta Edit.

– Igazán szerencsések. Hím oroszlánjuk ugyanis nincsen.

– Amíg maga oroszlánokat nézegetett, mi csak úgy elvacakoltuk a délutánt valami fagy-laltozással. De jó volt. Ahogy mi vacakolunk, az jó. Persze közben telefonáltunk.

– Hát holnapra csak megtalálja – jegyezte meg a brácsás Holló felé fordulva. – Nem?

– Nem – mondta Holló. – Holnap sem fogom megtalálni.

– Miből gondolja?

– Abból – kezdte Holló, és közben lenyelte a falatot –, abból gondolom, hogy közben meghalt. Egy hónapja eltemették.

– Ó – mondta a brácsás, és elkomorodott. – Nem akartam. Nagyon kellemetlen.

– Nem tesz semmit. Nincsen ebben semmi kellemetlen – mondta Holló, és félrelökte a tányért. Nem bírt többet enni. Melege volt.

– Tényleg meghalt? – kérdezte Edit.

– Tényleg – mondta Holló, és ránézett.

– Megmondhattad volna, amikor idejöttél. Akkor mindjárt. Csináld itt ezt a csúfságot.

– Kár lett volna – mondta csendesen Holló.

– Szerintem egyébként sem lehet valaki kevésbé pityipalkó annál fogva, hogy amikor annak vélik, már nem él.

– Légy szíves, ezt most ne – kérte Edit, de piros volt.

– Ma én is furcsán jártam – gondolkozott el Holló. – Kerestem egy embert egész délután, s közben azt képzeltem róla, hogy valami nővel szórakozik. Utólag elég furcsa érzés, hogy az ember a legfinomabb perceket tulajdonítja valakinek, amikor az már a legkevésbé sincs abban a helyzetben, hogy ilyesmivel gyanúsítsák. Az ember lépten-nyomon így jár.

– Meg kellett volna mondd, ahogy idejöttél.

– Nagyon restellem – mondta a brácsás.

– Ugyan – mosolygott Holló. – Igazán kár lett volna. Az a megdöbbenés, ami itt Kurt Fiala nem várt halála kapcsán elkomorította az arcokat, bizonyára elmarad, ha a halott nem szolgál előzőleg mint beszédtema bizonyos célokat. Máskülönben azt hiszem, a beszédtemát tekintve nem történt illetlenség, hisz amit én kellene érezek, az egy olyan archoz kapcsolódnék, amit bizonyos időközökben láttam; ez valamivel több, mint beszédtema, mégis meg kell mondjam, nem érzek semmit. Azt az arcot, azt hiszem, végképp nem tudom magamnak felidézni. Elfelejtettem. Gondolom, ez az a hangulat, amikor az ember valami italt kíván.

Holló odaintette a pincért.

– Mit lehet inni itt sörön kívül? Mit iszunk?
– kérdezte Editet és a brácsást.

Edit elfordította a fejét.

– Egy liter bort? – hajolt a brácsáshoz. –
Remélem, elbírja.

– Azt hiszem – hagyta rá a brácsás, de
látszott rajta, hogy inkább elmenne.

– Természetesen másként áll a helyzet az-
zal – szólalt meg ismét Holló –, hogy egy
adott ponton mennyiben válik minden ismerő-
söm szükségszerűen pityipalkóvá. Ha ezt a
szükségszerűséget tekintjük, a velem való kap-
csolat bélyegét kénytelen halála után is visel-
ni. Egyébként ezt látnom kellett, amikor ott
jártam. Megdöbentett, mennyire igaz ez a ki-
fejezés, amit nem először hallok. Nem jött el
senki, hogy elrendezze a holmiját.

Közben kihozták a bort, és Holló töltött a
poharakba.

– Meséljen még az állatokról – kérte a
brácsást. – Mi újság van még az állatkertben?
Valami szép példányokat látott?

– Elég kellemetlen szag volt – szabadko-
zott a brácsás. – Keveset időztünk.

– Legyen szíves, igya ki. Töltök. – Holló
töltött. – Mi a kedvenc állata? Vagy a szag-
tól már nem jutott el odáig? – Editre nézett:

– Veled mi a helyzet? Miért nem iszol?
Edit nem szólt semmit. A brácsás lehajtotta
a fejét, az üres tányérját nézte.

– Igyék – mondta Holló. – Töltök. Saj-
nálom, hogy nincs kedvenc állata, amiről be-
szélgessünk. Beszéljünk a borokról.

– Légy szíves, most már fejezd be –
mondta Edit fáradt hangon, és felállt.

Holló kitöltötte az egész bort.

– Igyuk meg – mondta. – Fejezzük be. Holló jól érezte magát. A brácsás a kapuban elköszönt, s ők egyedül mentek egészen az iskola kerítéséig. Holló csak ott szólalt meg.

– Ezeket a dolgokat sürgősen el kell felejtetni. Mást nem tehetünk. És ha lehet, le is kellene szokni. Legalább mások előtt.

– Ezt kinek mondod, hogy mások előtt?

– Csak mondtam, mi volna jó.

– Mindent elfelejteni. Most csak az hiányzik, hogy megölelj.

– Még azt akarom mondani – mondta Holló, amikor befordultak a kapun –, hogy holnap reggel el kell mennem, hogy intézkedjem a holmija ügyében, ami itt maradt. Korán megyek.

– Menj.

– Nem tudom, meddig maradok. Persze, csak ha érdekel.

Nyitott ablakkal aludtak. Künn egész éjszaka csorgott a vezeték, hangja ott szövődött tovább a szoba falai között, míg meg nem bontotta Edit sírása. Holló hallotta, de hagyta. Később a felesége közelebb húzódott hozzá, és átkulcsolta a nyakát. Így ébredtek reggel.

– Nagyon szeretném, ha minden rendben lenne – mondta Edit, szemén az éjszaka nyomaival.

– Én azt hiszem, rendben lesz – mondta Holló.

Mikor elindultak, még korán volt. A bajuszos portás a kapuban állt. – Tetszik a városunk? – kérdezte.

Holló intett, hogy nagyon. A kutya a kapuig kísérte őket.

Miután megreggeliztek, Holló elköszönt. Abban állapotok meg, hogy majd megkeresi őket valahol, ebédnél.

Majdnem dél lett, mire a hatóságokkal ki-mehetett Fiala lakására. Nekifogtak és felleltároztak mindent, amit a lakásban találtak. Miután aláírták a jegyzőkönyvet, Holló egyedül maradt.

Két nagy láda volt, és egy utazókosár, amibe csomagolhatott.

Nézte azt a holmit, ami kikészítve várt. Minden teljesen idegen volt neki. Nem emlékezett Kurt Fialának egy ingére sem, vagy egy kabátjára sem. Most előtte volt minden, ami erre az emberre emlékeztethette volna. A könyvek, amiket Kurt Fiala olvasott, egy idegen ember olvasmányai voltak. Holló egyet sem ismert közülük. A munkaasztalán ott voltak még a rajzai, rajta a keze írásával. Holló nem látta eddig az írását, teljesen idegen volt neki. Talált még néhány fényképet, legtöbb egy nőt ábrázolt, mindig árnyékban: eresz alatt, lugasban vagy szobában, ablak mellett. Volt még pár kép egy Wartburg autóval, azon rajta volt Kurt Fiala is. Holló sokáig nézte a képet, hogy visszaemlékezzék az arcára, s a hangját próbálta idézni. Képtelen volt megszólaltatni. Nem emlékezett Kurt Fiala egy mondatára sem.

Melege volt, nem ment el ebédelni. Telefonon megüzente Editnek, hogy csak este keresi meg, vacsoránál. Később, délután, felhívta a mérnököt, hogy segítsen neki. Együtt fogtak a csomagoláshoz. Amikor az egyik ágyszabadult a sok holmi alól, leültek a szélére. Holló kihozott a konyhából egy vodkás üveget, a fele még megvolt. Töltött két kis pohárba, koccintottak.

– Ezt is felleltároztuk – mondta Holló –, de azt hiszem, nem baj.

– Mennyit találtak? – kérdezte a mérnök.

– Ezt a felet.

- Úgy értem, üres üveget.
- Nem volt.
- Akkor eladta őket. Tudja meg, ahhoz képest elég jól dolgozott. – Aztán hozzátette:
- Csak aztán elaludt.
- Egyedül érezhette magát – mondta Holló. – A vállalat temette?
- Hát a vállalat. De alig voltak.
- Lassan kihál az a fajta, amelyik temetésre szokott járni – jegyezte meg Holló. – De hát a halottakat sosem szerették.
- Persze maga furcsállja ezt a dolgot – mondta a mérnök –, de lehet, azért volt az egész, mert idegen volt a városban. De a holmijával, azt már nem értem egészen. A bútorokkal mi lesz? Feladjuk?
- Holnap azt is elintézem. Ha ideadja azt a címet, a szüleiét, ráírjuk a küldeményre, és elküldjük. Ennyit tehetünk, nem?
- Nagyon jó, hogy jött – mondta a mérnök. – Senki sem akart hozzányúlni. Most, hogy már majdnem kész van, meg kell mondanom, nem egészen értem magát.
- Gondolom, ugyanígy nem érti azokat sem, akik eddig itt hagyták ezt a holmit.
- Azokat sem.
- Ne gondolkozzék – mondta Holló, és töltött a pohárkádba. – Mondtam, furcsán éreztem magam, hogy keresek valakit, aki már nem létezik. Csak a holmija – tette hozzá.
- Persze az előbb rám is gondolt – mondta a mérnök.
- Holló elmosolyodott.
- Maguk itt vártak valakit. Vagy nem? Vacsoratájt abbahagyták.
- Mára elég volt – mondta Holló. – Reggel eljövök, és becsomagolom a többit, aztán

délután a bútorok. Mit szól hozzá? Most már amíg nem végeztünk, nem utazom.

Holló megint a kerthelyiségben talált Editre. Elmondta neki, hogy holnap nem mehet velük haza.

– Megfeledezel a kirándulásról – mondta Edit felháborodottan. – Holnap este indulnánk Vajdáékkal, az autóval.

– Akkor is – mondta Holló. – Ezt el akarom intézni.

– Nem rád tartozik – mondta Edit, még mindig felháborodva. – Ha most úgy akarnék beszélni, mint te, azt mondhatnám, hogy a Kurt Fiala bútorai és az egész culája addig maradnak itten, amíg eljön az a valaki, aki azért jött, hogy elrendezze a Kurt Fiala culáját.

Holló egy kicsit elmosolyodott.

– Lehet, hogy így mondanám. De nem így mondom. El kell tüntetni például a halott fogkefét. Az többet nem fogkefe. A szekrényébe pedig előbb-utóbb valaki beakasztja majd a ruháit. Egyébként nem tudom, hogy ez igaz-e. Csak most így gondolom.

– De éppen neked kell mindezt. Hisz tegnapig nem is tudtam, hogy egy ilyen nevű halott létezik. Azért ne menjünk a kirándulásra, mert itt egy teljesen idegen ember valamikor meghalt. S mit fogok mondani az autóbuszban?

– Azok, akik egy kicsit még gondoltak a halottra, vártak. Nagyon vártak valakit.

Mielőtt lefeküdtek volna, Holló még sokáig ült az ablakban. Fáradt volt, jólesett a sötétség és a tiszta levegő. Az udvaron szüntelen csorgott a vezeték. Hallotta, hogy Edit lassan vetkőzik.

– Egy nap – mondta. – Lehet, holnap estére vagy éjszakára már otthon vagyok.

– Ha ezt megteszed, mindegy, meddig maradsz. Tudod jól, hogy holnap este már hol lennénk.

Holló most megfordult.

– Egy arcot, amelyet majdnem mindig elfelejtettem, mire újra láttam, többet egyáltalán nem fogok látni. Nem volna jó eltúlozni ezt a dolgot. Azt hiszem, nem jelentett semmit nekem. Most hazamegyek, s tudom, a Kurt Fiala holmija itt penészedik abban a lakásban, legfeljebb arra gondolok, nem kellett senkinek, vagy nem volt ki hazavigye. Arra nem gondolnék, hogy ha már itt voltam, elintézhettem volna. Most, hogy meghalt, nyilván érzem, nem volt semmi közöm hozzá. De beleütköztem. Mondtam, azok nagyon vártak valakit. Végül is, azt hiszem, ráadásul kellemetlen ember volt ez a Kurt Fiala.

– Mit akarsz ezzel mondani?

– Azt, hogy itt maradok, és elintézem a kellemetlen Kurt Fiala holmiját. Egy napig csomagolok egy idegen lakásban, mivel éppen én voltam az, aki éppen akkor jött, mikor vártak valakit. Most ennyit tudok mondani.

– Nem tudlak megérteni.

– Holnap még meglátjuk, mit tudok mondani, de az biztos, hogy maradok.

Holló reggel fáradtan ébredt. Összecsomagolta a holmiját, s odaadta az egészet Editnek. Megmondta neki, vigyen mindent haza, mert estig bizonyára talál valami vonatot, amivel utána tud menni.

– Az autóbuszhoz még kijövök – búcsúzott. – Akkor még beszélünk.

Tíz órára vissza is tért az iskola elé. Az autóbusz már beállt, s a társulat tagjai már jórészt benn ültek.

– Itt van minden, csak be kellene szállj –
mondta Edit. – Mit fogok nekik mondani?

– Az a legkevesebb, hogy mit fogsz nekik
mondani. Ezért tényleg nem mehetek.

– Gondolj arra, hogy Vajdáéknak megígér-
tük. Várnak. Igazán csak árt nekünk ez az ügy,
érzem, hogy árt.

– Hagyd most azt a kirándulást.
Közben mindenki beszállt. Edit is a helyére
ült. Holló az ablak alatt állt, és várta, hogy ki-
nézzen, hátha még mond valamit. A brácsás
utolsónak ült be, az ajtóban még kezét fogott
a bajuszos gondnokkal.

– Marad? – kérdezte Hollót.

Holló bólintott neki. Edit most kinézett, de
nem mondott semmit. Nagyon megviseltnek
látszott, de Holló sem tudott mondani neki
semmit. Őt is egy kicsit elszomorította, hogy
most nem tud mondani semmit. Begyújtották
az autóbusz motorját, és Edit arca lassan el-
mozdult a szeme elől.

Gyalog indult el, egyenesen visszament Kurt
Fiala lakására. Szerzett valami léceket és zsák-
papírt, s nekilátott a bútorok csomagolásának,
látta, hogy hamar készen lesz. Ebédelni megint
nem ment. Nem bírta a meleget.

Délután feljött a mérnök, és megitták a ma-
radék vodkát. Este hat felé mindennel elké-
szültek.

– A vállalati autó majd elviszi, megbeszél-
tem – mondta a mérnök. – Az állomás két-
száz méter ide. Mindenesetre köszönöm.

– Ugyan – mondta Holló. – Érdekes mun-
ka volt.

– Mikor utazik?

– Lesz valami esti vonat. Mindjárt megkér-
dezzük.

– Gondoltam, meghívom vacsorára – mondta a mérnök. – Annyi ideje biztos van még.

– Köszönöm – mondta Holló –, de azt hiszem, nagyon fáradtak vagyunk. Egyébként is, ha volt ebben a házban egyáltalán valami keresnivalóm, az csak eddig tartott. Ne értsen félre.

– Mondtam a tegnap, nem értem magát. Orvos?

– Nem. Annak nézett?

– Az volt az érzésem. Megfontoltnak tűnt.

– Nem vagyok megfontolt – mondta Holló.

– Nem tudom, milyen vagyok. Azt hiszem, azt látja rajtam, hogy olyan biztosan tudom, hogy nem tudok valamit.

Kimenet, a földön egy fényképet találtak, valami bútor alá eshetett be, hogy addig nem vették észre. A mérnök felvette, és odaadta Hollónak, tegye el emlékébe

A Wartburg autóval készített képek közül való volt. Holló megnézte, és arra gondolt, szólaljon meg Kurt Fiala a képen, és mondjon valamit. De Kurt Fiala hallgatott, mint a halottak.

– Nincs mit csináljak vele. Vegye magához.

A mérnök az ablakpárkányra tette a képet. Egymásra mosolyogtak.

A kapuban megálltak.

– Ha erre jár, keressen fel – mondta a mérnök –, tartozom egy vacsorával.

– Nem hinném, hogy felkeresem – mondta Holló. – El fogom felejteni magát. Hiszi?

– Nem – mondta a mérnök, és elmosolyodott. – Ezt nem hiszem.

Holló is mosolygott:

– Furcsa lenne, ha mégis elfelejteném.

Kezet fogtak. Mikor Holló kilépett, hallotta, hogy mögötte becsukódik a lakásajtó.

Elment az állomásig, és megvette a jegyet. Tizenegy után tíz perccel volt vonata. Visszasétált a főutcán, útközben még megvette a lapokat, aztán leült a kerthelyiségbe. Kért egy velőt tojással. Jó étvággal evett. Utána rendelt egy liter bort. Töltött magának, ivott.

A kerthelyiségben aznap este nem volt zene. Kevesen voltak. Valahol, egy szomszédos telken nyári mozi lehetett, a hangszóróból tenger morajlása hallatszott és a szélvész, ami egyformán szól minden filmben.

Holló töltött magának. A bor hideg volt, nagyon jólesett. Mivel nem volt zene, volt jegük bőven. Nagy, hosszú kortyokban itta, látszott rajta, hogy élvezi. Nem gondolt Vajdáékra, akik azóta elindultak az autóskirándulásra. Nem gondolt Kurt Fialára. Jól érezte magát. Tizenegy előtt tíz perccel fizetett.

Elindult az állomás felé. Még egyszer el kellett haladnia a ház előtt, ahol Kurt Fiala lakott. A mérnök az egyik földszinti ablakban könyökölt. Holló megállt előtte, és felnézett rá.

– Még megismer? – kérdezte a mérnök.

– Egyszer eljövök ebbe a városba, és magánál fogok vacsorázni – mondta Holló, és felnyújtotta a kezét. A mérnök megszorította.

– Ne menjek el magával a vonatig?

– Üljön az ablakban még egy kicsit. Jó idő van.